

Pere-Riera

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Pere-Riera - 08519 Sant Bartomeu del Grau / Zona d'Alboquers
Emplaçament camí d'Alboquers (carretera B-433, P.K. 0,850); passar el trencant d'Alboquers, al final del camí

Coordenades:

Latitud: 41.92317
Longitud: 2.1392
UTM Est (X): 428625
UTM Nord (Y): 4641604

Classificació

Número de fitxa 08199-102
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Rehabilitat.
Protecció Inexistent
Número inventari si - IPA, 23 i 24
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 014A00051
Autoria de la fitxa Josep Pujades i Cavalleria
Data de registre de la fitxa: dt., 26/03/2002 - 01:00

Descripció

"Edifici civil orientat a llevant. La casa és quadrada amb teulada a 2 vessants. En els portals de la Sala hi ha motius renaixentistes (...). A la façana principal hi ha un portal adovellat amb la inscripció Pinosa l'any 1617 (...). Hi ha un portal datat del 1782 que conforma la lliça, damunt d'aquest portal hi ha 2 porxos construïts posteriorment un sobre l'altre" (MOLERA, 1982, fitxa 23). "Conserva una verge romànica en una capella amb frescos a l'interior de la Sala. A la banda nord de la cara es conserva un forn i una cuina (...). També es conserva l'escut de la família Pinosa" (MOLERA, 1982, fitxa 23). A l'arxiu del Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya es descriuen, en una fitxa apart, uns portals, d'estil renaixentista (datats al segle XVI), que es conserven a la Sala del Mas: "Portals de pedra treballada d'190 cm d'alçada per 30 cm d'amplada en els pilars que els formen [l'autor del text fa referència a l'amplada dels brancals de la porta] (...). "En un portal hi ha dues columnes estriades i tenen assentat a sobre un capitell molt acurat en el seu treball de motius vegetals. A sota hi ha dues pinyes, símbol del llinatge Pinós. Sobre aquesta hi ha assentada la llinda que té dos bustos masculí i femení respectivament; al mig hi resta el cos de l'escut. L'altra té una llinda semblant però sense les pinyes, i el capitell i les columnes són diferents" (MOLERA, 1982, fitxa 24). "Pere-riera, juntament amb les Ferreres i l'Alovet, és una de les tres cases pairals més notables del terme de Sant Bartomeu del Grau. La construcció de la casa que s'ha preservat fins a l'actualitat és una reedificació de finals del segle XVII sobre una base medieval del segle XIII. En la dovella central del portal hi ha inscrits l'any de 1677 [aquesta data no concorda amb la facilitada per Enric Molera, 1617] i el nom Pinosa, denominació del mas abans del 1504 quan una pubilla Pinosa es va unir en matrimoni amb Pere Riera de Vic. Aquesta edificació central, composta d'un gran cos rectangular, amb tres pisos, coberta amb dues vessants i façana encarada a llevant, presenta totes les finestres i portals amb llindes de pedra treballada, algunes de les quals datades amb inscripcions. L'any 1792, com era habitual en les masies més riques a causa de la puixança de l'agricultura, es va afegir, adossada a la façana, una ala lateral configurada per les típiques galeries; testimonis d'aquestes ampliacions els trobem a les Ferreres i l'Alovet encara de manera més notable" (BENITO; ARMENTERAS, 2003). "De Pere-riera, també cal esmentar-ne l'antiga torre de defensa que té l'origen a cavall dels segles XV i XVI, quan el bandolerisme era el mal son de la societat catalana. Aquestes torres tenien la funció de preservar els estadants del mas de les bandositats, tan freqüents en aquests verals, que sovint eren bressol de bandolers i focus de les seves actuacions" (BENITO; ARMENTERAS, 2003).

Observacions:

En el moment d'acabar de redactar l'inventari no s'ha pogut accedir al mas. Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma una malla d'1 km x 1 km. Fotografia de Roser Armenteras (BENITO; ARMENTERAS, 2003).

Història

"El primer document es remunta al 1238 amb motiu del casament entre Pere Pinosa i Raimunda filla de Pere de la Noguera de Sant Julià Sasorba". "Continua el llinatge fins que l'any 1504 Simon Pinosa es casa amb el cavaller noble Pere Riera de Vic". "A partir de 1750 es canvia oficialment el nom de la casa si bé ja feia molt de temps que s'anomenava així" (MOLERA, 1982). "Pel que fa a la geneologia històrica, el 1240 ja apareixen documentats Pere Pinosa d'Alboquers i la seva esposa Ramona Boquera, feminització de l'antropònim Alboquers. Pinosa, l'antic nom del mas, va subsistir fins el 1504 quan a causa del matrimoni de la pubilla Pinosa amb Pere Riera, de Vic, es va introduir aquest darrer nom en els hereus de la casa, que finalment va donar nom al mas. L'any 1792 hi hagué una segona pubilla, Maria Pere-riera-Pinosa, que es va

unir en matrimoni amb un Bracons, cognom que es va estroncar el 1870, a causa del casament entre Maria Carme Bracons Riera, pubilla del mas, i Lluís Poquí Albó; el cognom Poquí és el que ha arribat fins als nostres dies, quan la finca va ser comprada per l'actual propietari" (BENITO; ARMENTERAS, 2003). "Pere-riera, actualment, forma una bella finca d'unes 500 hectàrees que comprèn les masies de Galliners, el Solerot, la Casanova de Pere-riera i, darrerament, s'ha engrandit amb les de cal Nasi i ca l'Escolà. Tot i que la major part de la finca pertany al municipi de Sant Bartomeu del Grau, el Solerot i la Casanova de Pere-riera formen part del terme d'Oristà" (BENITO; ARMENTERAS, 2003)

Bibliografia

Arxiu propi del mas Pere Riera [ignorem si amb els canvis de propietari del mas encara es conserva l'arxiu]. Llibres notariais de Josep [Costa] de la Carrera (Sentfores-Vic). BENITO, Emili; ARMENTERAS, Roser (2003). Pere-Riera. <http://www.sbg.llucanes.net>, temes, cases de pagès. MOLERA, Joan (1982). "Sant Bartomeu del Grau. Pere Riera". Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, fitxa núm. 23. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya. MOLERA, Joan (1982). "Sant Bartomeu del Grau. Portals de Pere Riera". Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, fitxa núm. 24. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya.

